

गृत्समद (आङ्गिरसः शौनहोत्रः पश्चाद्) भार्गवः शौनकः। अग्निः। त्रिष्टुप्

नि होता होतृषदने विदानस्त्वेषो दीदिवौ असदत्सुदक्षः।

अदब्धव्रतप्रमतिर्वसिष्ठः सहस्रम्भरः शुचिजिह्वो अग्निः ॥ २.००९.०१

होता- देवाहाता। विदानः- ज्ञानी। त्वेषः- प्रवृद्धः। दीदिवान्- दीप्तः। सुदक्षः- सुसमर्थः।

अदब्धव्रतप्रमतिः- अहिंसनीयधर्मयुक्तप्रकर्षमतिः। वसिष्ठः- शरण्यः। सहस्रंभरः- प्रभूतधारकः।

शुचिजिह्वः- पवित्रज्वालायुक्तः। अग्निः- पावकः सर्वभूतहितरत्युद्भूतसङ्कल्पः। होतृसदने- देवाहातुः

सद्मनि। नि असदत्- नितरां सीदतु ॥१॥

त्वं दूतस्त्वमु नः परस्पास्त्वं वस्य आ वृषभ प्रणेता।

अग्ने तोकस्य नस्तनै तनूनामप्रयुच्छन्दीद्यद्बोधि गोपाः ॥ २.००९.०२

त्वम्। दूतः- देवेभ्योऽस्मदत्तहव्यप्रापकः। त्वम्। नः- अस्माकम्। परस्पाः- पारयिता। वृषभ-

हे वर्षक। त्वम्। वस्यः- सम्पदः। आ- आभिमुख्येन। प्रणेता। अग्ने। नः- अस्माकम्। तोकस्य

तने तनूनाम्- सन्ततेर्देहेषु। अप्रयुच्छन्- अप्रमाद्यन्। गोपाः- पालकः सन्। दीद्यत्- ज्वलन्।

बोधि- जागृहि ॥२॥

विधेम ते परमे जन्मन्नग्ने विधेम स्तोमैरवरे सधस्थे।

यस्माद्योनेरुदारिथा यजे तं प्र त्वे हवींषि जुहुरे समिद्धे ॥ २.००९.०३

अग्ने। ते- तुभ्यम्। परमे जन्मन्- दिवि। विधेम- परिचरेम। स्तोमैः- मन्त्रैः। अवरे सधस्थे-

भूमौ। विधेम- परिचरेम। यस्मात्। योनेः- मूलात्। उदारिथ- उद्गतः। तम्। यजे- पूजयामि।

समिद्धे- सम्यगुद्दीपिते। त्वे- त्वयि। हवींषि- चरुपुरोडाशध्यानभावनादिहव्यानि। प्र- प्रकर्षेण।

जुहुरे- जुह्वति ॥३॥

अग्ने यजस्व हविषा यजीयाञ्छुष्टी देष्णमभि गृणीहि राधः ।

त्वं ह्यसि रयिपती रयीणां त्वं शुक्रस्य वचसो मनोता ॥ २.००९.०४

अग्ने । यजीयान्- पूज्यः सङ्गतिकारकः सन् । हविषा- चरुपुरोडाशध्यानभावनादिहव्येन । यजस्व-
उपास्व । शुष्टी- क्षिप्रम् । देष्णम्- देयाम् । राधम्- संसिद्धिम् । राध संसिद्धौ । अभि गृणीहि- ब्रूहि ।
त्वम् । रयीणां रयिपतिः- महासम्पत्पालकः । असि- भवसि । त्वम् । शुक्रस्य- दीप्तिमतः । वचसः-
मन्त्रस्य । मनोता- प्रज्ञाता ॥४॥

उभयं ते न क्षीयते वसव्यं दिवेदिवे जायमानस्य दस्म ।

कृधि क्षुमन्तं जरितारमग्ने कृधि पतिं स्वपत्यस्य रायः ॥ २.००९.०५

दस्म- दर्शनीय । दिवेदिवे- प्रतिदिनम् । जायमानस्य- उद्भूतस्य । ते- तव । वसव्यम्- शरण्यम् ।
उभयम्- दिव्यं भौमम् । न क्षीयते । अग्ने । जरितारम्- रसनिष्पादकम् । क्षुमन्तम्- मन्त्रविदम् ।
कृधि- कुरु । स्वपत्यस्य- शोभनसन्ततेः । रायः- दानयोग्यधनस्य । पतिम्- स्वामिनम् । कृधि-
कुरु ॥५॥

सैनानीकेन सुविदत्रौ अस्मे यष्टा देवाँ आयजिष्ठः स्वस्ति ।

अदब्धो गोपा उत नः परस्पा अग्ने द्युमदुत रेवर्दिदीहि ॥ २.००९.०६

सः- तादृशस्त्वम् । एना- अनेन । अनीकेन- गणेन । सुविदत्रः- शोभनधनः । अस्मे- एतस्मै
यजमानाय । देवान् यष्टा- देवपूजकः । स्वस्ति- भद्रम् । आयजिष्ठः- पूज्यतमः । अदब्धः-
अहिंसनीयः । गोपाः- पालकः । उत- अपि च । नः- अस्माकम् । परस्पाः- पारयिता । अग्ने ।
द्युमत्- दीप्तिमत् । उत- अपि च । रेवत्- दानयोग्यधनम् । दीदिहि- उद्दीपय ॥६॥